

Tisztelt kollégák, kedves diákok!

Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a Zeneakadémia 144. tanévének megnyitóján.

Alig néhány hónap múlva, november 14-én lesz pontosan száznegyvennégy éve, hogy innen nem olyan messze, egy Duna-parti lakásban megkezdte működését a budapesti Zeneakadémia. Hetvenen jelentkeztek az első évfolyamba, harmincnnyolcan kezdték meg tanulmányaikat Erkel Ferenc vezetésével. Liszt azon az őszön éppen külföldön volt, s csak később csatlakozott a tanári karhoz. Összehasonlításképpen: idén több mint ezren jelentkeztek intézményünkbe alapképzésre, s közülük mintegy százötven diák kezdi meg tanulmányait elsőévesként.

Száznegyvennégy év már történelmi léptékű idő. Lehetetlen átfogni a Zeneakadémia történetének teljességét, és egy évnyitón talán nincs is szükség rá. Mégis, legalább az újonnan felvettek kedvéért érdemes emlékeztetni arra, hogy amikor ennek az intézménynek a növendékei lettek, akkor – képletesen fogalmazva – egy hatalmas, valóban zenetörténetet író család tagjaivá váltak. Hogy ők- és dédapáink, Liszt és Erkel generációja, vagy éppen a Dohnányi–Bartók–Kodály-nemzedék olyan hagyományt őrzött és teremtett meg, amely nem enged kompromisszumokat, és amelyhez muszáj felnőnünk.

A pokol kapuján állítólag a következő felirat díszel: „Ki itt belépsz, hagyj fel minden reménnyel.” Kedves elsőévesek! Ne aggódjanak, ez itt nem a pokol, hanem a zeneművészet mennyországa. De igenis van valami, amit kívül kell hagyni a Zeneakadémia kapuin. Ez pedig nem más, mint a középszerűség. Nyilvánvaló, hogy nem lehet mindenből Bartók Béla vagy Kocsis Zoltán, de kötelességünk törekedni rá. A tanáraink nevében ígérhetem, hogy mindent megteszünk azért, hogy ebben segítsük önöket. Amikor azonban egy vizsgán vagy egy koncerten játszanak, a hangszer mellett már egyedül ülnek. Kocsis Zoltán egy alkalommal azt mondta, hogy amikor egy zongorista ma leüt egy billentyűt a hangszerén, abban ott van Liszt Ferenc. Nem tette hozzá, de mivel jól ismertem Zolit, tudom, hogy eközben arra gondolt: milyen hatalmas felelősséget is jelent ez.

Kedves elsőévesek! (És persze mindez szól a felsőbb éveseknek is.) Kérem, éljenek a tehetségükkel, de ne éljenek vissza vele! Emlékszem, mennyire boldog voltam, mikor felvettek a Zeneakadémiára, önök is méltán lehetnek büszkéek. De ahhoz, hogy a Zeneakadémiának ne csak káprázatos múltja, hanem gazdag jövője is legyen, fontos, hogy a liszti, bartóki, kodályi eszmékből, a magasművészet magasságából ne engedjünk.

És akkor most szálljunk vissza a földre, hadd ejtsek pár szót arról, mi is vár ránk az elkövetkező tanévben. Eseménydús lesz, mint mindig. Rövidesen elkezdődik a Bartók Világverseny és Fesztivál, melyet 3. alkalommal rendezünk meg, ezúttal zongora kategóriában. Idén is rendkívüli nemzetközi érdeklődés és felfokozott figyelem övezi a programot. Ami ezt a versenyt kiemeli a zenei versenyek mezőnyéből, az sajátos felépítésének, nemzetközi hatósugarának és a Zeneakadémia bartóki kötődésének köszönhető.

Kétévente nemzetközi hangszeres versenyt (hegedű, zongora, vonósnegyes kategóriában), a közbülső években pedig nemzetközi zeneszerző versenyt indítunk, s a hangszeres kategóriákhoz zenetudományi konferencia is kapcsolódik. Bartók Béla „az első magyar szellemi alkotó, akinek műveit, s azon keresztül a magyar szellemet a világ igazi jelentőségében megismerte és elfogadta” – írta róla Márai Sándor. Bartók mintát kínál arra,

hogy nemzedékeken túlmutató eredménnyel jár, ha az isteni adottságok elhivatottsággal, rendkívüli munkabírással és határtalan kreativitással párosulnak.

Október 22-én, Liszt Ferenc születésnapján minden évben ünnepi hangversenyt rendezünk, az idei is egészen biztosan emlékezetes lesz, hiszen Liszt-, Ligeti- és Brahms-műsort fognak játszani fiataljaink Vajda Gergely vezényletével.

November 14-én ünnepeljük a Zeneakadémia 144. születésnapját. Ez alkalommal Pinchas Steinberg vezényli a Zeneakadémia Szimfonikus Zenekarát, a hangverseny sztárszólistája Ingrid Fliter. Liszt szimfonikus költeménye, az *Orfeusz*, valamint Chopin f-moll zongoraversenye mellett Dvorák 9. (e-moll) szimfóniája (*Az Újvilágból*) lesz műsoron.

Kodály Zoltán születésnapja magától értetődő módon minden évben valóságos ünnep. Az idei, 137. születési évforduló estéjén zongoradarabok, dalok és kórusművek éltetik a mestert. A koncert programján szerepel két vadonatúj mű is, melyeket a tavalyi Bartók Világverseny zeneszerző fordulóján diadalmaskodó Dobos Dánieltől illetve a sikeres versenyszereplések egész sorát maga mögött tudó Zámbó Jonatántól hallhatunk.

Ugyancsak decemberben emlékezünk Szokolay Sándorra a Nyíregyházi Pro Musica Leánykar, a Zeneakadémia Szimfonikus Zenekara és a Bartók konzi növendékeinek közreműködésével, Antal Mátyás vezényletével, valamint szintén decemberben ünnepeljük Eötvös Péter 70. születésnapját a Zeneakadémia kortárs ensemble együttese közreműködésével.

És nem említem egyenként, mert szétfeszítené az évnyitó kereteit, a csodálatos hangversenyeket, amelyeket a Zeneakadémia Koncertközpont rendez a Nagyteremben és a Solti Teremben: javaslom, használják ki a lehetőséget, hogy ahol tanulnak, az nem egyszerűen a világ egyik legpatinásabb zeneakadémiája, hanem egyedülállóan izgalmas koncerthelyszín is, ahol egymás kezébe adják a kilincset a hazai és nemzetközi világsztárok. Sokat lehet tanulni a főtárgyórákon is, de higgyék el, egy jó koncert képes megváltoztatni az ember életét.

Befejezésül Lucien Price következő gondolatait szeretném megosztani önökkel, fogadják mintegy útravalóul a következő tanévre:

„Senki sem tudja, mi valójában a zene. Előadjuk, hallgatjuk, komponáljuk és beszélünk róla, de valóságos lényét kevéssé ismerjük.... Tudjuk, hogy segít elvonatkoztatni, hogy a segítségével önmagunk felé fordulhatunk és megtisztulhatunk, tudjuk, hogy enyhíti fájdalmainkat, oldja szorongásunkat, eloszlatja félelmeinket, felpozícióba hozza kedélyünket, felkorbácsolja bátorságunkat, tiszta és merész gondolatokra buzdít, megelőzza az akaratot, finomítja az ízlést, felderíti a szívet, ösztökéli az intellektust, és még sok egyéb érdekes, csodálatos dologra képes. És mégis, hiába tudjuk, nem ismerjük a zene mibenlétét. Talán az egyetlen lehetséges válasz az, hogy a zene maga a Teremtés.”

/Lucien Price/

Az elsőéveseknek sikeres beilleszkedést kívánok, a felsőbb éveseknek az előző évekhez hasonlóan tartalmas tíz hónapot, a tanárainknak és kollégáinknak pedig a szokásos lendületet és lelkesedést!

A Zeneakadémia 144. tanévet ezúttal ünnepélyesen megnyitom.

Dr. Vigh Andrea
rektor